

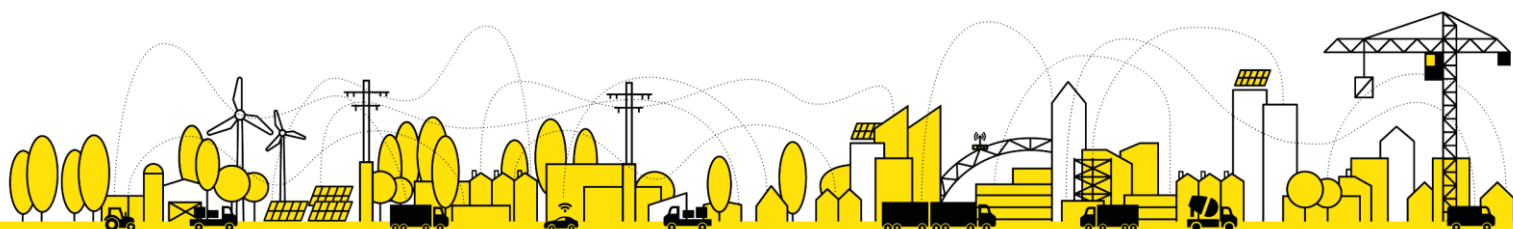

digitaal samenwerken in de Gebouwde Omgeving

BOMOS

Beheer Open Standaarden en Richtlijnen digiGO

Versie: 1.3

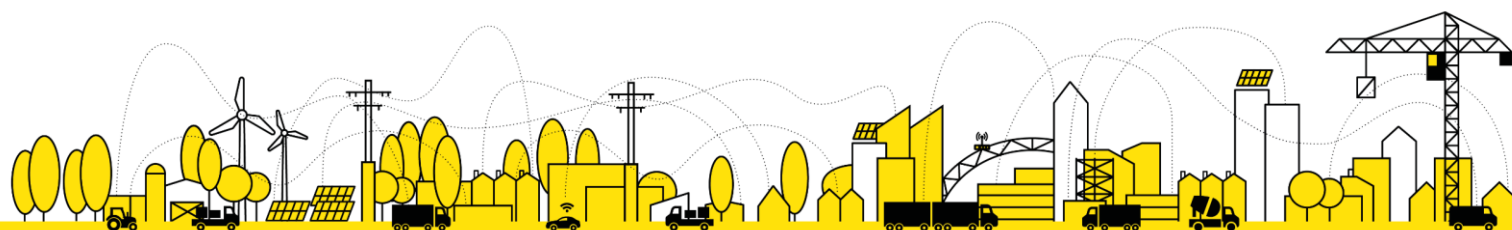
Contents

1.	Inleiding	3
1.1	Over digiGO	3
2.	Open standaarden	4
2.1	Strategie	4
2.2	Ambitie en stip aan de horizon	5
2.3	Visie	5
2.4	Zorgvuldig en transparant beheerproces	6
2.5	Beheercyclus en scope van een release	6
2.6	Planning en rapportage	7
2.7	Klachtenafhandeling	7
2.8	Bescherming	8
2.9	Financieringsmodel open standaarden	8
2.10	Forum voor Standaardisatie	8
3.	Governance	9
3.1	Regisseur Regie op standaarden	9
3.2	Programma adviescommissie	10
3.3	Productmanager	10
3.4	Beheercommissie	11
3.5	Expertcommissie	11
3.6	Gebruikerscommissie	12
3.7	Gebruikersraden B&U en Infra	12
	Bijlage 1 Reglement beheerorganisatie	14
	Bijlage 2 Beheerproces	16

Gelicenseerd onder een Creative Commons BY-SA 4.0 licentie door digiGO.

De volledige licentietekst is te lezen op <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

1. Inleiding

DigiGO beheert samen met de betrokken kennisinstellingen open standaarden volgens de BOMOS-richtlijnen. Zij faciliteert voor de standaarden die onder volledig beheer van het digiGO vallen een beheerorganisatie waar belangen ingebracht kunnen worden. Het waarborgt een zorgvuldig en transparant beheerproces met een open besluitvorming. De beheeractiviteiten zijn gericht op gebruikers die standaarden een belangrijk hulpmiddel vinden om verder te komen met ketendigitalisering in de bouwsector.

1.1 Over digiGO

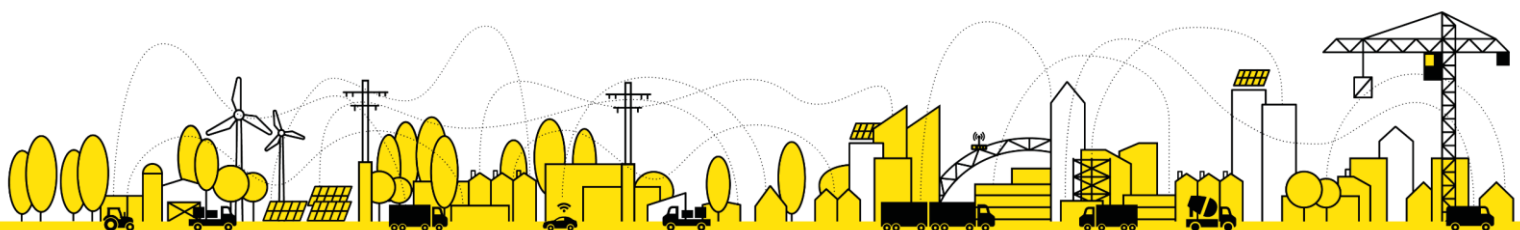
DigiGO is hét platform voor digitaal samenwerken in de gebouwde omgeving. Het is een netwerk van, voor en door professionals in de ontwerp, bouw-, en technieksector (OBT) dat samen werkt aan versnelling van keten brede digitalisering.

DigiGO en ons netwerk is voor alle relevante bedrijven uit de sector, de overheid en de onderwijswereld toegankelijk via lopende programma's en projecten, events en communicatie. DigiGO wil een 'clubhuis' zijn voor iedereen die graag wil digitaliseren, van bestuur en directie tot uitvoering. Dat betekent veel ambitie, veel dynamiek en beweging.

Samen werken aan digitalisering is cruciaal voor de ontwerp-, bouw- en technieksector. En voor Nederland als geheel. Want digitalisering is een belangrijk hulpmiddel bij het oplossen van maatschappelijke opgaven waar we voor staan; zoals:

- Sneller en meer woningen bouwen en renoveren;
- Circulair bouwen en de uitstoot van CO2 en stikstof verminderen;
- Duurzame ontwikkeling en onderhoud van onze infrastructuur en (water)wegen;
- Realisatie van de energietransitie;
- Versterking van de kwaliteit, effectiviteit, efficiency en veiligheid over de sectoren;
- Slimme oplossingen voor het structurele tekort aan vakmensen bedenken;
- Voldoen aan de (Europese) wet- en regelgeving.

Opdrachtgever van digiGO is de BouwDigitaliseringsRaad (BDR). Hierin zijn alle partijen vanuit de hele keten in de gebouwde omgeving vertegenwoordigd. Samen hebben zij een uitvoeringsagenda voor digiGO bepaald en monitoren zijn de voortgang van de hierboven genoemde activiteiten. Financiering vindt plaats vanuit overheid en vanuit de sector zelf.

2. Open standaarden

2.1 Strategie

DigiGO stimuleert de implementatie van standaarden in de Nederlandse Gebouwde omgeving, door het gebruik van open standaarden te bevorderen. DigiGO is hét kennisplatform, de regisseur en het centrale aanspreekpunt voor open standaarden in Nederland.

Het beheer van de open standaarden is ondergebracht bij digiGO en andere organisaties. DigiGO verbindt de relevante kennisorganisaties in Nederland en coördineert en versterkt de onderlinge aansluiting, zowel nationaal als internationaal. Binnen digiGO werken de betrokken beheerorganisaties nauw samen. DigiGO is een onafhankelijke stichting, zonder winstoogmerk.

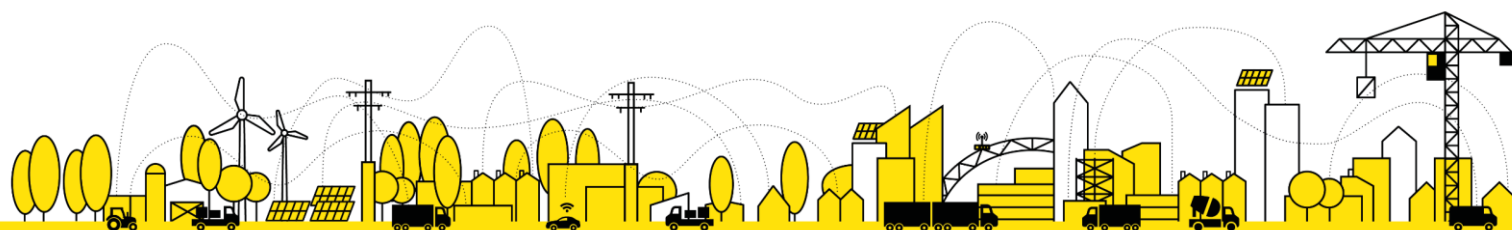
De stichting beheert samen met de kennisinstellingen CROW, building SMART Nederland, Geonovum en Ketenstandaard Bouw en Techniek open standaarden voor de sector. digiGO is eigenaar en regievoerder van een aantal van deze standaarden, die deels onder beheer worden gegeven bij andere beheerorganisaties. De overige standaarden zijn onder volledig beheer van digiGO, ook financieel. Dit betreft:

- Nederlandse CAD Standaard (NLCS)
- VISI
- NL-SfB
- BENE-SfB

En daarnaast zijn o.a. de volgende richtlijnen van toepassing:

- Model Informatieprotocol (MIP)
- Model BIM Uitvoeringsplan (BUP)
- BIM basis informatieleveringsspecificatie (BIM Basis ILS)
- ILS Ontwerp en Engineering (ILS O&E)
- BIM basis Infra
- Basis ILS Puntenwolk

Voor onze definitie van open standaarden is het Beheer- en Ontwikkelmodel voor Open Staandaarden (BOMOS) van Forum Standaardisatie het uitgangspunt. Dit betekent kort gezegd: beheer door non-profit organisatie, open besluitvormingsprocedure, afstand van intellectueel eigendom, publicatie van de standaard, specificatiedocument vrij of tegen nominale bijdrage beschikbaar, duurzame financiering, geen beperkingen rond hergebruik. BOMOS is ook een belangrijk uitgangspunt voor verdere invulling van het gezamenlijke beheer. Voor de richtlijnen is het uitgangspunt om het beheer op eenzelfde manier vorm te geven – al dan niet in een ‘light’-versie.

2.2 Ambitie en stip aan de horizon

De huidige ambitie is om sturing te geven aan de totstandkoming van een samenhangend palet open standaarden, als krachtige uitvoeringsorganisatie voor coördinatie en beheer van open standaarden. Dit binnen de huidige financiële mogelijkheden vanuit de BDR en als enabler van integrale samenwerking van het digitale bouw-, beheer- en gebruiksproces. Een uitgebreide omschrijving van de ambities van digiGO vind je in de VISIE 2030 van digiGO.

Het streven vanuit de optiek van digitalisering en informatisering in de Bouwagenda is het inrichten van een gezamenlijke 'Digitale infrastructuur' die naadloos alle soorten bouwwerkinformatie in de keten verbindt; van versnipperde informatievoorziening met veel informatieverlies naar een samenhangend Nationale Bouw Informatie Infrastructuur (NBII).

De stip aan de horizon voor digiGO is daarmee: regisseur en kennisplatform voor digitaal samenwerken in de sector. Hierbij stroomt informatie door de bouwketen op basis van een samenhangend palet van open standaarden, met:

- Bekendheid in het netwerk;
- Een inspirerend netwerk van/voor stakeholders;
- Een duurzame, structurele financiering;
- 100% gebruik in de gebouwde omgeving over alle disciplines;
- Volledige implementatie in alle relevante software zonder vendor Lock-in.

2.3 Visie

Om dit te kunnen zijn heeft digiGO de volgende rollen benoemd:

- **Ontwikkelaar randvoorwaarden**

DigiGO zorgt dat benodigde inhoudelijke bouwstenen op schakels in de keten, zoals diverse standaarden, het digitale stelsel en aanpak voor het verhogen van digiVaardigheid, ontwikkeld worden. Het toetskader is dat dit alleen ontwikkelingen zijn die gericht zijn op schaalbare toepassing in de praktijk van de bouwketen en niet door individuele spelers of branches opgepakt (kunnen) worden.

- **Aanjager digitalisering**

DigiGO zorgt dat digitalisering sector breed en over de gehele keten wordt geïmplementeerd. En dat de ontwikkelde randvoorwaarden daadwerkelijk worden toegepast in de praktijk. Voorwaardelijk hierbij is dat activiteiten en inhoud toegankelijk en bereikbaar dienen te zijn voor iedereen, ongeacht locatie, omvang organisatie en/of digitale volwassenheid.

- **Regisseur**

DigiGO krijgt en houdt verantwoordelijkheid over de randvoorwaarden, zoals het digitaal stelsel gebouwde omgeving en standaarden die de digitale ketensamenwerking faciliteren¹. Als regisseur heeft digiGO het overzicht van het speelveld en het mandaat om het bijbehorend beheer en doorontwikkeling van deze randvoorwaarden te faciliteren. Daarbij kan het beheer zelf bij derde partijen liggen, waarbij digiGO borgt dat dit beheer volgens sector brede uitgangspunten en afspraken plaatsvindt (zoals het gebruik van open standaarden). Daarnaast zal digiGO zijn positie verder uitbouwen als hét kennisplatform voor het regisseren van digitale ketensamenwerking in de gebouwde omgeving.

¹ DigiGO stemt af met de andere partijen die standaarden beheren en ontwikkelen.

Hiervoor heeft digiGO een aantal kernwaarden benoemd:

- Neutraal;
- Transparant (open, voorkomen van dubbel werk);
- Samen (synergie, kennisbasis versterken).

2.4 Zorgvuldig en transparant beheerproces

Onder beheer wordt verstaan: het actueel houden, verbeteringen doorvoeren, oplossen van bugs en het implementeren van kleine gebruikerswensen die leiden tot een minor update van de standaard, aangegeven met de versie-notatie x.+1.

DigiGO hanteert in haar beheercyclus in principe een jaarlijkse of twee jaarlijkse release (frequentie afhankelijk van de standaard), waarbij de scope flexibel is, waarbij de deadlines strikt in acht worden genomen. Een beheerorganisatie kan om gemotiveerde redenen van deze principes afwijken. Op deze manier worden de verwachtingen van gebruikers, ontwikkelaars, softwareleveranciers en beheerders door digiGO gemanaged.

De Gebruikerscommissie verzamelt de verbeterpunten en bundelt ze in nauwe afstemming en overleg met Expertcommissie, ICT-leveranciers en productmanager en legt deze voor aan de Beheercommissie, waarna jaarlijks een prioriteitstelling wordt gedaan door de Beheercommissie. Verbeteringen van de standaard worden successievelijk in nieuwe releases doorgevoerd.

Alle versies van open standaarden ondersteunen de huidige versie en de twee versies daarvoor². Dit betekent dat de werking van een nieuwe versie van de standaard minimaal dezelfde werking heeft als de vorige versie. Bij ieder verbeterpunt wordt geanalyseerd en gedocumenteerd of de technische oplossing daarop impact heeft. Backward compatibiliteit is niet altijd vanzelfsprekend.

Indien een functionaliteit weloverwogen wordt verwijderd, of indien gedrag wordt gewijzigd, is er op dat punt geen sprake meer van backward compatibiliteit

2.5 Beheercyclus en scope van een release

De scope van elke nieuwe release wordt bepaald op basis van de input van gebruikers, adviseurs, leveranciers en ontwikkelaars. De Gebruikerscommissie bestaat uit vertegenwoordigers van organisaties die de standaard met overtuiging toepassen, niet-sector gebonden opereren, en zorgdragen voor uitwisseling van kennis tussen de verschillende gebruikers van de standaard in de keten.

De verbeterpunten die ingrijpen op de structuur en werking van de standaard worden door de leden van de Beheercommissie geprioriteerd. Vervolgens zal de Expertcommissie voorstellen doen voor oplossingen van de geprioriteerde verbeterpunten/issues. Daarbij geeft de Expertcommissie ook de onderbouwing voor haalbaarheid van de oplossing aan. Zowel technisch als in de tijd gesproken. Kleine aanvullingen op of wijzigingen van de standaard worden door de Expertcommissie geprioriteerd op basis van het ongemak voor de eindgebruiker.

Aan de hand van deze onderbouwing/voorstel(len) stelt de beheercommissie de scope van de nieuwe release vast. De Expertcommissie werkt in werksessies, afhankelijk van de haalbaarheid, zoveel mogelijk onderwerpen voor de nieuwe release uit in nauwe afstemming met softwareleveranciers en ontwikkelaars. Verbeterpunten die niet in de nieuwe release kunnen worden

² NLCS ondersteunt één voorgaande versie.

meegenomen, komen bovenaan in de prioriteitsbepaling van de volgende release te staan. Het beheerproces wordt nader beschreven in bijlage 3.

Voorafgaand aan de publicatie van een standaard wordt een open consultatie gehouden. De open consultatie wordt aangekondigd via de commissies en reguliere media (zoals een nieuwsbrief). De duur van de open consultatie wordt door de productmanager bepaald.

Een substantiële doorontwikkeling van de standaard die leidt tot een major release wordt aangegeven met de versie notatie x.0, valt buiten het beheerregime. Hiervoor wordt een afzonderlijk project gedefinieerd. Dientengevolge dient voor de financiering van een dergelijke doorontwikkeling projectfinanciering gezocht te worden. Dit blijkt uit de planningen van de beheercommissie (zie paragraaf Planning en rapportage). Over wenselijkheid van deze major release vindt afstemming plaats tussen de Beheercommissie en Programmacommissie, om de samenhang (beleid) in het palet en afbakening tussen de standaarden te bewaken.

2.6 Planning en rapportage

Jaarlijks wordt door de Beheercommissie een jaarplan opgesteld voor het beheer van de open standaard. Van dit jaarplan is een begroting opgesteld. Het jaarplan wordt uiterlijk op 1 oktober bij Programmacommissie van digiGO ingediend. De Programmacommissie brengt alle jaarplannen van de verschillende beheerorganisaties bij elkaar in het jaarplan van open standaarden bij digiGO. Dit kan leiden tot wijzigingen in de afzonderlijke jaarplannen om de juiste afstemming in de begroting en tussen het palet van open standaarden te krijgen.

Per kwartaal wordt de voortgang op resultaten door de productmanagers van de standaarden aan de manager standaarden bij digiGO gerapporteerd.

2.7 Klachtenafhandeling

DigiGO neemt bezwaren en klachten serieus. Klachten en bezwaren worden beschouwd als verbeter suggesties. Hierom neemt digiGO geïdentificeerde bezwaren over de standaard of een (voorgenomen) besluit in behandeling volgens een zorgvuldige procedure.

Klachten met betrekking tot de standaarden kunnen van de volgende aard zijn:

- Over de toepassingsmogelijkheid van de standaard;
- Over het beheer van de standaard.

In het eerste geval behandelt de productmanager de klacht. De klacht kan mogelijk leiden tot een wens tot aanpassing van de standaard en wordt via Gebruikerscommissie verder geagendeerd. Als dit niet onder een wens opgepakt kan worden dan wordt het als melding in de helpdesk geregistreerd.

In het tweede geval is er sprake van ontevredenheid over de uitvoering van het beheer van de standaard. Dit treft de organisatie die het beheer uitvoert: digiGO zelf. De klager kan zijn/haar klacht indienen bij de manager standaarden bij digiGO.

Merkenstrategie

DigiGO is een samenwerkingsverband van partijen met elk een eigen identiteit en bekendheid. Sinds de komst van digiGO hebben de standaarden die bij de verschillende kennisinstituten in beheer waren een centraal beheer gekregen.

De insteek van de bundeling is om een grotere bekendheid en daarmee een breder bereik te bewerkstelligen. Dat vraagt om een heldere profilering van digiGO. Andere merken doen daarmee bewust een stapje terug. Maar de merkkracht van de verschillende kennisinstituten en afzonderlijke standaarden blijft van grote waarde en versterkt die van digiGO: digiGO concurreert niet met deze samenwerkingspartners, maar staat op sterke schouders.

2.8 Bescherming

DigiGO voert een beleid op het gebied van merken als bescherming op de kwaliteit in de toepassing en implementatie van de open standaard en eventuele broncodes. Maar ook het toetredingsbeleid tot de community, en de rechten (en plichten) van de deelnemers in de community kunnen daar een onderdeel van zijn. Daarbij wordt mogelijk onderscheid gemaakt tussen de verschillende rollen die deelnemers in de community kunnen hebben, met andere rechten en plichten. Deze kunnen dus verschillen per open standaard. Zo voeren de standaarden VISI en NLCS een digiGO keurmerk om de interoperabiliteit tussen software voor gebruikers te garanderen.

2.9 Financieringsmodel open standaarden

Zoals eerder in deze richtlijn aangegeven wordt onder beheer verstaan het actueel houden, verbeteringen doorvoeren, oplossen van bugs en het implementeren van kleine gebruikerswensen die leiden tot een minor update van de standaard, aangegeven met de versie-notatie x.+1. Deze kosten kunnen worden beschouwd als vaste beheerkosten die gedekt moeten worden door een duurzaam financieringsmodel. DigiGO maakt onderscheid tussen beheerbudget en ontwikkelbudget.

Voor het beheer en het actualiseren van de open standaarden is digiGO afhankelijk van bijdragen die de gebruikers doneren en daarnaast van vaste bijdragen vanuit de financiers van digiGO (grote opdrachtgevers en brancheverenigingen).

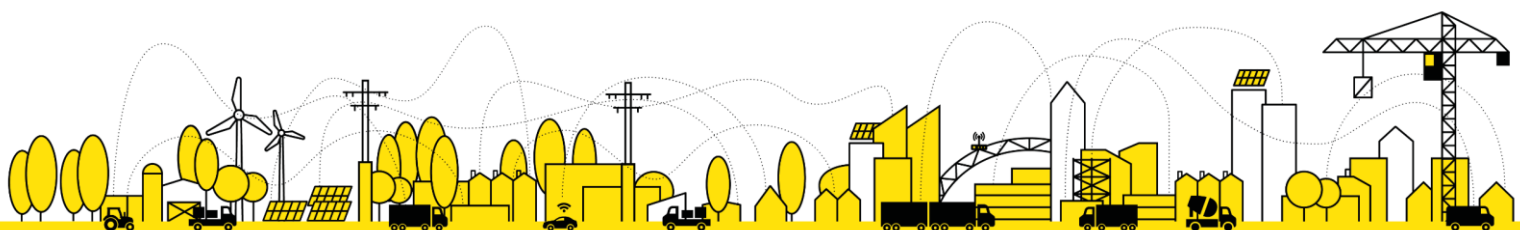
Criteria voor een financieringsmodel voor het beheer van de open standaarden:

- Beperkt niet de adoptie van de open standaard;
- Geeft zekerheid over een termijn van meerdere jaren.

Bij Forum voor standaardisatie is hierover meer informatie te vinden.

2.10 Forum voor Standaardisatie

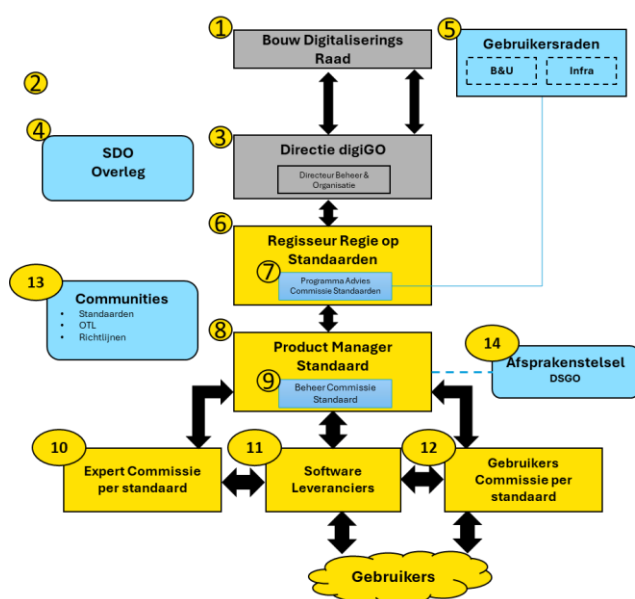
De standaarden die zijn opgenomen op de pas-toe-of-leg-uit lijst van het Forum voor Standaardisatie hebben bijzondere rechten en plichten. Zij dienen door overheden zelf en voor opdrachtgevers die voor deze overheden werken, verplicht toegepast te worden (tenzij er duidelijk redenen zijn hiervan af te wijken). Jaarlijks wordt het gebruik van de standaarden op de pas-toe-of-leg-uit lijst gemonitord. De programmamanager Gezamenlijk Manager Standaarden levert hiervoor samen met de productmanagers van open standaarden bij digiGO, in het eerste of tweede kwartaal van het jaar beheer gegevens aan bij het Bureau Forum Standaardisatie.

3. Governance

Om de dialoog over belangen veilig te stellen faciliteert digiGO een overlegstructuur (zie figuur), waarin belangen niet door de individuele stakeholders worden uitgeoefend, maar door het collectief van de sectorpartijen. Iedereen kan in principe participeren in de beheerorganisatie van een open standaard, zowel gebruikers als softwareleveranciers en ontwikkelaars.

De governance van het beheer van een open standaard valt onder volledig beheer van digiGO en wordt uitgevoerd door een beheerorganisatie, bestaande uit een Beheer-, Expert- en Gebruikerscommissie, ondersteund door een productmanager. De voorzitter van de beheercommissie maakt ook deel uit van de Programma Adviescommissie.

Deze governance betreft het geheel van open standaarden dat door digiGO zelf wordt ontwikkeld en beheerd, of waarvan de ontwikkeling en het beheer is uitbesteed aan partner organisaties.

1. De Bouwdigitaliseringsraad bestaat uit vertegenwoordigers uit de gebouwde omgeving.
2. ntb
3. digiGO kent een eenkoppige directie die verantwoordelijk is voor de aansturing van digiGO
4. De directies van standaardisatie organisaties hebben elk kwartaal directie overleg over beleid en strategie van standaarden.
5. De gebruikersorganisaties zijn verantwoordelijk voor de goedkeuring van de lijst van preferente standaarden.
6. De Regisseurs Regie op Standaarden is de eigenaar van de strategie Regie op Standaarden.
7. De Programma Adviescommissie Standaarden adviseert om de regie op standdaarden effectief te borgen en adviseert de gebruikersorganisaties over de lijst van preferente standaarden. De Programacommissie en de manager standaarden bespreken de jaarplannen voor alle standdaarden in het digiGO portfolio.
8. De productmanager vervult samen met de beheercommissie een centrale rol in het beheer van een open standaard. Zij stellen samen het jaarplan van de individuele open standaard.
9. De beheercommissie is verantwoordelijk voor de strategie, financieel beleid, meerjarenbeleid en het jaarplan.
10. De expertcommissies beoordeelde wijzigingen op juistheid en realiteit.
11. De softwareleveranciers beoordelen de wijzigingen op realiteit en geven aan of tijdstippen haalbaar zijn.
12. De gebruikerscommissies is verantwoordelijk voor de gebruikerswensen en prioritering van de wijzigingen.
13. De communities zijn per thema en worden gefacileerd door digiGO. De communities worden in staat gesteld om expertise te delen en nieuwe richtlijnen te ontwikkelen.
14. Voor alle standdaarden wordt integrale samenhang gehoord met het afsprakenstelsel DSGO.

Figuur 1. Governance

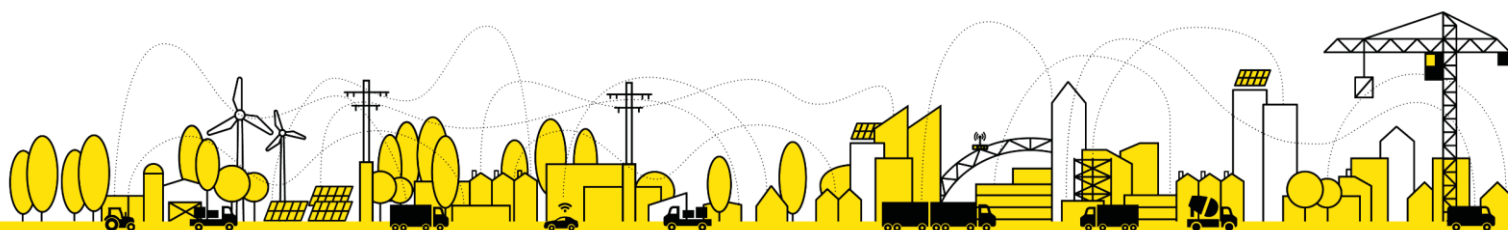
3.1 Regisseur Regie op standaarden

Doel: Zorgdragen voor een duurzame gebruik en toepassing evenals doorontwikkeling van de standaard die past in een samenhang met andere open standaarden.

De regisseur standaarden draagt zorg voor de samenhang van de standaarden die binnen digiGO in beheer zijn en draagt zorg voor een gezamenlijke strategie. De manager standaarden zorgt ook voor alignement met andere open standaarden die bij andere organisaties in beheer zijn.

De regisseur is verantwoordelijk voor het organiseren van de Programma Adviescommissies, het goedkeuren van de jaarplannen van de open standaarden die in beheer zijn van digiGO. Ook neemt hij of zij als lid deel in de beheercommissie en ziet erop toe dat de open standaarden worden beheerd volgens het BOMOS-model. De regisseur fungeert als contactpersoon bij het bureau Forum Standaardisatie.

De regisseur Regie op Standaarden is verantwoordelijk voor:

- Het managen van de standaarden die digiGO eigenaar en/of verantwoordelijke organisatie is en het functioneren van de beheerorganisatie.
- Regie op preferente standaarden voor de gebouwde omgeving
- Relatiemanager met alle betrokkenen.

3.2 Programma adviescommissie

Doel: Namens de gebouwde omgeving sturing geven aan de samenhang van de open standaarden en bewaken van de voortgang en kwaliteit in de keten.

De Programma Adviescommissie Standaarden bestaat sinds 2015 en is oorspronkelijk ontstaan om de expertise vanuit de verschillende standaarden en richtlijnen te delen én om kennis te nemen van elkaars jaarplannen. In 2023 is de koers ingezet om de programma adviescommissie meer mandaat en positie te geven in de sector met als doel om meer sturing te geven aan de harmonisatie van de standaarden en richtlijnen. De Programma Advies Commissie is het adviserend orgaan voor de directie van digiGO en de BDR voor adoptie en beheer van standaarden.

De Programma Adviescommissie Standaarden adviseert over de strategie voor open standaarden, de begroting van de standaarden, de jaarplanning en is een adviserend orgaan voor het Bestuur van digiGO. Zij stuurt en coördineert een juiste borging binnen nationale en internationale context van het samenhangend stelsel open standaarden. Zij stelt het synergieprogramma op voor regie op internationale afstemming, gezamenlijk beheer en voorlichting en adoptie, ontwikkeling en opleiding. De Programma Adviescommissie Standaarden adviseert en zorgt voor afstemming tussen de jaarplannen. De beheercommissie is verantwoordelijk voor de resultaten van het eigen jaarplan.

De programma adviescommissie is verantwoordelijk voor:

- Afstemmen van de jaarplannen van de verschillende standaarden.
- Opstellen van de lijst van preferente standaarden
- Zorgdragen voor een zorgvuldig proces om te komen tot een lijst van preferente standaarden
- Kennisdelen van ontwikkelingen die relevant zijn voor de gebouwde omgeving.
- Gevraagd en ongevraagd advies over open standaarden aan digiGO.

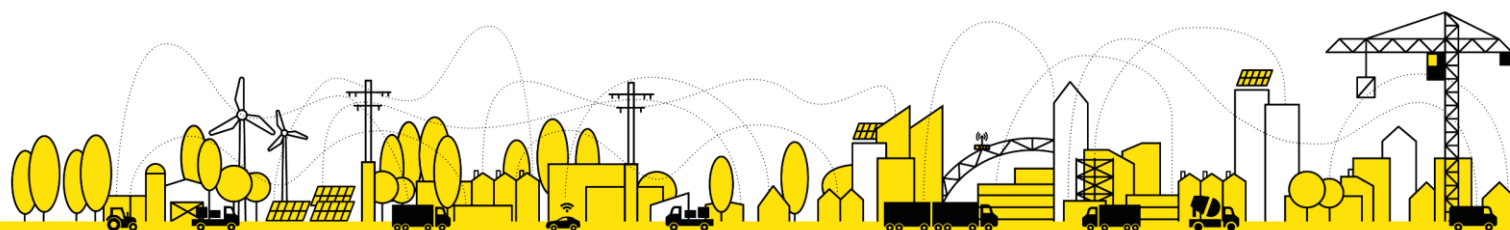
3.3 Productmanager

Doel: Zorgdragen voor een actuele, kwalitatieve en functioneel presterende open standaard voor de hele sector in de keten.

De productmanager voert de plannen en ideeën van de beheercommissie uit. De productmanager is verantwoordelijk voor het functioneel en technisch beheer van de standaard, publicatie van standaarden, het vergroten van adoptie van de standaarden en bewaakt het proces van het open beheer. Ook zorgt de productmanager voor een actuele standaard die aansluit op de trends en ontwikkelingen in de sector en daarbuiten. De productmanager zorgt dat hij of zij op de hoogte is van deze ontwikkelingen en stelt hiervoor een jaarlijkse lijst samen voor afstemming met Beheercommissie. In onderlinge afstemming bewaken de productmanagers van open standaarden deze trends en ontwikkelingen en hoe zij aansluiten op andere standaarden.

De productmanager is verantwoordelijk voor:

- Een open besluitvorming te faciliteren waarin alle belangen van stakeholders kunnen worden ingebracht;

- Een zorgvuldig en transparant beheerproces te waarborgen door o.a. bijbehorende documentatie volgens Creative Commons licentie³ beschikbaar te stellen aan de keten;
- Voldoende contacten te onderhouden met (eind)gebruikers om de inbreng van wensen en behoeften te waarborgen;
- Het gebruik van de standaard te ondersteunen door o.a. desgevraagd als eerste aanspreekpunt vragen van (eind)gebruikers via een helpdesk te beantwoorden; uitleg te geven over het gebruik van de standaard;
- Te attenderen op opleidings- en/of studiemateriaal over de standaard.

3.4 Beheercommissie

Doel: Namens de sector sturing geven aan beheer en actualisering van de open standaard en verantwoordelijk voor voortgang en kwaliteit daarvan.

De Beheercommissie adviseert de Programma Adviescommissie Standaarden over strategie, begroting en planning van zijn open standaard. De Beheercommissie stelt het jaarplan op in overeenstemming met het door de Programma Adviescommissie Standaarden aangegeven advies, zodanig dat het aansluit bij het door digiGO vastgestelde beleid. De Beheercommissie bewaakt voortgang en kwaliteit van de resultaten van de Expertcommissie en de gebruikerscommissie. De Beheercommissie stelt nieuwe releases van de standaarden vast. De Beheercommissie bewaakt de scope/toepassingsgebied van een standaard en formuleert een visie/roadmap op de toekomst van de standaard rekening houdend met samenhang van het palet open standaarden. De Beheercommissie stelt de benodigde rapportages (zoals die aan het Forum Standaardisatie t.b.v. handhaving op de pas-toe-of-leg-uit-lijst) en interne voortgangsrapportage aan digiGO op. Ook spelen zij een (bewakende) rol in het signaleren en voorkomen van vendor Lock-in.

De beheercommissie is verantwoordelijk voor:

- De strategie
- Financieel beleid
- Meerjarenbeleid
- Het jaarplan
- Het goed functioneren van de samenwerking van alle commissies
- Vaststellen van de wijzigingen van de standaard

3.5 Expertcommissie

Doel: Brengt expertise bij elkaar om de standaard technisch vast te leggen, signaleert en monitort ontwikkelingen (technische/internationaal/overig) en documenteert de te vertalen gebruikerswensen naar functionaliteit van de standaard. Adviseert gevraagd en ongevraagd aan de Beheercommissie. De Expertcommissie verbetert en actualiseert de open standaard als een uitvoeringsorganisatie. Zij doet dit binnen de kaders van het jaarplan dat door de Beheercommissie is vastgesteld.

De Expertcommissie is verantwoordelijk voor:

³ Lees meer over de Creative Commons licentie op <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

- Zorgvuldig gedocumenteerde, technische aanpassingen/verbeteringen van de standaard (eisen en/of richtlijnen; normatief dan wel informatief). Welke parallel met de softwareleveranciers en ontwikkelaars wordt besproken en ontwikkeld.
- Controle en tests van aanvullingen op de standaard. De nieuwe versie van de standaard wordt in de testfase door de softwareleveranciers geïmplementeerd in hun software en beschikbaar gesteld voor gebruik en toepassing door eindgebruikers.
- Advisering van de Beheercommissie over het al dan niet accepteren van voorgestelde wijzigingen op de standaard, of het gewenste tijdsplan bij grotere ingrepen in de standaard. Criteria zijn daarbij technische haalbaarheid, in standhouden of verbeteren van interoperabiliteit, aansluiting op de eindgebruiker van de standaard, aansluiting op internationale standaarden.

3.6 Gebruikerscommissie

Doel: portaal/loket van de eindgebruiker naar de beheerorganisatie; kan contact leggen/houden met gebruikers t.b.v. uitwisseling van kennis, inventariseren van wensen en behoeften en eventuele nieuwe initiatieven.

De Gebruikerscommissie zorgt voor adoptie/promotie van de open standaard. De Gebruikerscommissie organiseert periodieke gebruikersbijeenkomsten (drie tot vier per jaar), waar de prioriteit-peiling van verbeterpunten/issues (openbare consultatie) t.b.v. de release planning onderdeel van uitmaakt. De Gebruikerscommissie stelt het programma voor gebruikersbijeenkomsten op en voert deze uit. De Gebruikerscommissie is de eigenaar van inhoudelijke verbeteringen van de open standaard.

Een vertegenwoordiger uit het Gebruikerscommissie heeft als liaison zitting in de Expertcommissie.

De Gebruikerscommissie organiseert bijeenkomsten voor gebruikers. Deze bijeenkomsten dienen drie doelen:

- Gebruikers informeren over de ontwikkelingen van de standaard;
- Bevorderen van adoptie van de standaard;
- Organiseren van inbreng van gebruikersbehoeften en -wensen.

3.7 Gebruikersraden B&U en Infra

De gebruikersraden van de B&U en Infra zijn verantwoordelijk voor:

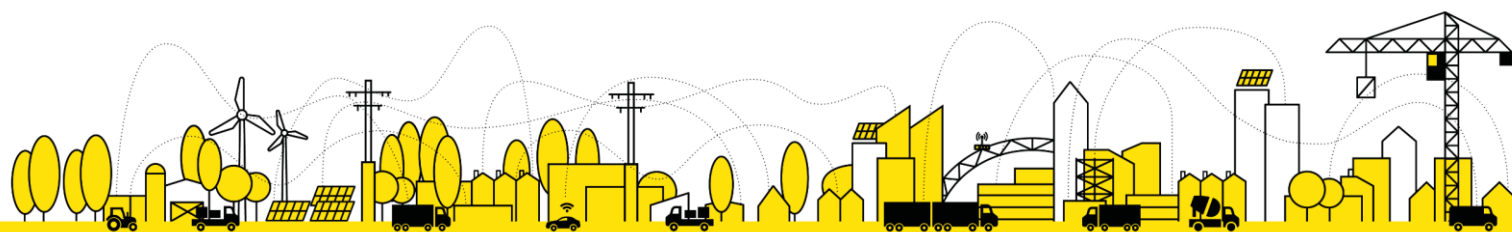
- Goedkeuring van de lijst van preferente standaarden.
- Goedkeuring van alle wijzigingen op de lijst van preferente standaarden.
- Promoten van de lijst van preferente standaarden.

Gebruikers kunnen hun wensen en behoeften kenbaar maken in de gebruikersbijeenkomsten of tijdens een online review. Ook faciliteert digiGO een helpdesk functie waar onderwerpen door gebruikers aangedragen kunnen worden. Daarnaast organiseert de expertcommissie samen met de gebruikerscommissie ook openbare consultaties van nieuwe versies van een standaard. Deze kan worden aangekondigd via de website en nieuwsbrief van digiGO.

De Gebruikerscommissie kanaliseert wensen en behoeften van gebruikers, die uiteindelijk na afstemming met productmanager, gebundeld worden neergelegd bij de Beheercommissie.

DigiGO beheert een stelsel aan open standaarden. Aan dit palet kunnen standaarden worden toegevoegd, maar ook uit worden geschrapt wanneer de standaard niet meer voldoet aan de wensen van de gebruikers. Hiervoor wordt een zogenaamd opname- en afscheidsbeleid geformuleerd.

Bijlage 1

Reglement beheerorganisatie

Samenstelling commissies

1. Iedere open standaard⁴ heeft een Beheercommissie, een Expertcommissie en een Gebruikerscommissie. Iedere commissie bestaat uit ten minste zes en ten hoogste twaalf leden. De Beheercommissie wordt door de voorzitter en de productmanager in overleg met digiGO ingesteld. De andere commissies worden door de Beheercommissie ingesteld in overleg met digiGO.
2. Een commissie wordt samengesteld uit leden die kunnen worden beschouwd als vertegenwoordigers van opdrachtgevers, aannemers, leverancier/-ontwikkelaars en ingenieurs- dan wel adviesbureaus. Vertegenwoordigers van andere instanties kunnen in een commissie worden benoemd indien de gezamenlijke vertegenwoordigers van opdrachtgevers, aannemers en ingenieurs- dan wel adviesbureaus daarmee instemmen.
3. De leden van een commissie worden in onderling overleg benoemd door de in lid 2 bedoelde instanties.
4. De commissie kiest i.o.m. de directeur van digiGO een voorzitter en een vicevoorzitter uit zijn midden.
5. De directeur van digiGO is geen lid van de Beheercommissie, maar heeft immer toegang tot de vergaderingen van de Beheercommissie en heeft een adviserende stem.
6. Een door de directeur van digiGO aangewezen Productmanager is secretaris van de commissie.

Zittingstermijn

1. De leden van een commissie worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar.
2. De leden van een commissie kunnen te allen tijde – al of niet terstond – worden herbenoemd.
3. Een commissie stelt een rooster van aftreden vast.
4. In tussentijdse vacatures benoemde leden van een commissie nemen op het rooster van aftreden de plaats in van hun voorgangers.

Taken en verantwoordelijkheden

1. De taken en verantwoordelijkheden van de Programmacommissie zijn:
Strategisch adviseur voor de doorontwikkeling van open standaarden in de OBT-sector;
Adviseren de benoeming van de leden van de beheercommissies;
Alignement van de jaarplannen van de standaarden;
Onafhankelijke en neutrale adviseur voor het bewaken van het open beheer;
Onafhankelijke en neutrale adviseur bij escalatie;
Bewaker van logica en samenhang van standaarden.
2. De taken en verantwoordelijkheden van de Beheercommissie zijn:
 - Het opstellen, beoordelen en vaststellen van het beleid op het gebied van de open standaard en de invulling daarvan in jaaractiviteiten (jaarplan);

⁴ Afhankelijk van eigendom en verantwoordelijkheid kunnen hierin variaties optreden.

Het jaarlijks vaststellen van het jaarplan. Over uit te voeren werkpakketten, passend binnen het jaarplan, informeren van de Programmacommissie;

Het nemen van initiatieven om te komen tot verbreding van gebruik en toepassing van de open standaard en afstemming met andere organisaties/sectoren;

Instellen van de Expertcommissie;

Instellen van een Gebruikerscommissie evenals de samenstelling en werkwijze.

De taken en verantwoordelijkheden van de Expertcommissie zijn:

- Het analyseren en uitvoeren van het jaarplan;
- Het in gang zetten en bewaken van de activiteiten, voortvloeiend uit het goedgekeurde jaarplan;
- Het actueel houden van het jaarplan;
- Het bespreken, vaststellen en goedkeuren van alle wijzigingen.

De taken en verantwoordelijkheden van de gebruikerscommissie zijn:

- a. Informeren van de Beheercommissie en Expertcommissie inzake de behoeften van de gebruikers van de open standaard.

Productmanager

- De Productmanager is de secretaris van de Expertcommissie en Gebruikerscommissie.
- Voert de plannen en ideeën van de beheercommissie uit.
- Verantwoordelijk voor het functioneel en technisch beheer van de standaard, publicatie van standaarden, het vergroten van adoptie van de standaarden en bewaakt het proces van het open beheer.
- Bijhouden van de trends en ontwikkelingen in de sector en daarbuiten aangaande de open standaard.
- In onderlinge afstemming bewaken (met andere productmanagers van open standaarden) van deze trends en ontwikkelingen hoe zij aansluiten op andere standaarden.

Vergoedingen

1. De leden van een commissie en de eventueel door hen ingestelde werkgroepen ontvangen voor het lid zijn van de genoemde gremia geen financiële vergoeding. Uitzonderingen hierop worden bepaald door de directeur van digiGO in de situatie dat een onafhankelijk voorzitter dient te worden aangetrokken.

Bijlage 2 Beheerproces

Korte beschrijving van het beheerproces

De totstandkoming van een nieuwe versie van een open standaard gebeurt in de volgende processtappen:

De Productmanager verzamelt en registreert verbeterpunten van Gebruikers, Softwareleveranciers en Adviseurs.

De Gebruikerscommissie en/of de expertcommissie kanaliseert zo veel mogelijk de wensen en behoeften van de gebruikers door het organiseren van gebruikersbijeenkomsten en openbare consultaties.

De Expertcommissie stelt aan het begin van een beheercyclus (een jaar of korter) van alle verbeterpunten uit de subset de complexiteit en haalbaarheid (kosten, tijd en technisch) vast, categoriseert en clustert de subset en bekijkt of de punten passen binnen de kennis en kunde van de commissie, en/of gesplitst moeten worden in kleinere verbeterpunten. Op basis hiervan doet zij een voorstel voor oplossingen en eventuele alternatieven. Zij rapporteert haar bevindingen aan de Beheercommissie. De Expertcommissie kan, indien noodzakelijk – bijvoorbeeld omdat de haalbaarheid in het geding komt – een voorstel doen voor herprioriteren van de verbeterpunten.

De Beheercommissie bepaalt aan de hand van het advies van de Expertcommissie de definitieve subset met prioritering. Dit bepaalt de scope voor de komende beheercyclus. De Beheercommissie geeft een expliciete terugkoppeling aan de Gebruikerscommissie van de uiteindelijke werklijst met de oplossingsmogelijkheden in de vorm van een jaarplan. De Expertcommissie werkt de verbeterpunten van de geprioriteerde subset uit het jaarplan, één voor één uit in volgorde van de vastgestelde prioriteit tot een nieuwe versie van de open standaard. Een verbeterpunt is pas afgerond als de documentatie van de open standaard geheel is geactualiseerd, inclusief volledige technische documentatie en eventueel een bijbehorend toets-scenario.

De Expertcommissie bundelt de gedocumenteerde verbeterpunten tot Release Candidate 1 (RC1) en rapporteert deze aan de Beheercommissie. De Beheercommissie toets RC1 aan de scope en toetst het opgeleverde document op volledigheid, juistheid en kwaliteit.

